

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดคอนทอง (สุวรรณศรี ตันฑิกุล ราษฎร์ศึกษาลัย) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง และเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยนำชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นและผ่านการหาประสิทธิภาพเบื้องต้นแล้ว ไปใช้สอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/10 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 40 คน โดยทดลองระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2549 ถึงวันที่ 10 มีนาคม 2549 เมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละชุดการเรียนรู้ ผู้วิจัยประเมินผลการเรียนรู้ โดยเก็บข้อมูลจากการร่วมกิจกรรม การทำแบบฝึกหัด และสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียน และเมื่อเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ครบทุกชุดแล้วได้ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา จากนั้นให้นักเรียนตอบแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียน และนำข้อมูลที่ได้ ไปวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้และเจตคติต่อการเรียนซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดคอนทอง (สุวรรณศรี ตันฑิกุล ราษฎร์ศึกษาลัย) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ปรากฏผลดังนี้

1. ได้ชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทราโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 ชุด มีประสิทธิภาพ 88.85/81.92 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้

2. ผลจากการใช้ชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนเป็นไปทางบวกสูง

อภิปรายผล

จากผลการใช้ชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดคอนทอง (สุวรรณศรี ตันพิบูล ราษฎร์ศึกษาลัย) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ชุดการเรียนรู้ ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 88.85 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 81.92 ดังนั้นประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้จึงสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 88.85/ 81.92 และเมื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ครบทุกชุดแล้ว พบว่านักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนดีขึ้น ด้วยเหตุผลต่อไปนี้

1. ชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบโดยในขั้นตอนแรก ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาที่เป็นหลักสูตรท้องถิ่นกับหลักสูตรแกนกลาง มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คาบเวลา การวัดผล และประเมินผลจากคู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสาระท้องถิ่น และสำรวจความต้องการ ของชุมชน โดยการให้ผู้ปกครองนักเรียนตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร สาระท้องถิ่น โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ให้ผู้ปกครอง และนักเรียนเลือก จากนั้นจึงนำผลการสำรวจมาจัดลำดับความสำคัญเพื่อคัดเลือกเนื้อหาสาระมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของวัย และระดับชั้นเรียนให้ สอดคล้องกับสภาพชุมชน และความต้องการของผู้เรียน ซึ่งในขั้นตอนนี้ทำให้ได้ข้อมูลสำหรับ นำมาใช้ ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน ได้อย่างเหมาะสม ตามที่สวชนของนักการศึกษาที่กล่าวไว้แล้วข้างต้นในหน้า 33 จากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่ เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการเรียนรู้โดยยึดขั้นตอนการสร้างของ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ชม ภูมิภาค, ม.ป.ป., หน้า 100) โดยชุดการเรียนรู้นี้ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องตามความเหมาะสมของ เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (ทิสนา แจมมณี, 2547, หน้า 96-103) สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ แบบฝึกหัดประจำชุดการเรียนรู้ แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามเจตคติ

ต่อการเรียนจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) ผ่านการทดลองกับนักเรียนเป็นรายบุคคล และรายกลุ่มที่ทดสอบความสามารถแก้ ปานกลาง และอ่อน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ความเหมาะสมของเวลา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ และนำข้อบกพร่องที่พบมาแก้ไขให้สมบูรณ์ จนได้ชุดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ได้

2. ในการสร้างชุดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในจังหวัดฉะเชิงเทราโดยจัดลำดับเนื้อหาจากการคัดเลือกของผู้ปกครองและนักเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ตามแนวคิดของจอห์นสันและจอห์นสัน มีลักษณะคือจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ตามความเหมาะสม สมาชิกแต่ละกลุ่มมีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน เน้นการพึ่งพาอาศัยกัน ช่วยเหลือกันในการเรียนและรับผิดชอบผลการเรียนร่วมกัน ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับความร่วมมือของสมาชิกกลุ่มทุกคน และเมื่อนักเรียนเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ครบทุกชุดแล้วนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน่าพอใจ พบได้จากการที่นักเรียนทำกิจกรรมทำแบบฝึกหัด และพฤติกรรมการเรียนแบบร่วมมือแต่ละชุดมีประสิทธิภาพโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 88.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก

3. จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้วิจัยนักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) นั้นนักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่เริ่มกิจกรรมกลุ่มนักเรียนจะมีโอกาสได้อภิปรายเนื้อหาที่เรียนกับเพื่อนในกลุ่มมีความกระตือรือร้นในการเรียนและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนที่มีความสามารถสูง จะช่วยอธิบายให้เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจได้เรียนรู้และช่วยเหลือกัน ซักถามเนื้อหาในส่วนที่ตนไม่เข้าใจกันภายในกลุ่มทำให้นักเรียนที่เรียนช้ามีความมั่นใจขึ้น ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถสูงนั้น เกิดความภาคภูมิใจ และรู้สึกว่าคุณเองประสบความสำเร็จด้านการเรียนส่งผลให้เกิดความสนใจในบทเรียนที่เรียนและไม่รู้สึกว่เนื้อหาที่เรียนนั้นยาก

4. ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 81.92 ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน การจัดกิจกรรมแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ 4-5 คน ช่วยกันทำกิจกรรม ศึกษาค้นคว้า แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทักษะศึกษาแหล่งเรียนรู้ ร่วมรับฟังความรู้จากวิทยากรท้องถิ่น สรุปผลการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงเรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัวและพบเห็นสถานที่ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของคุณ จึงส่งผลให้นักเรียน

มีความรู้ ความเข้าใจชุดการเรียนรู้แต่ละชุดเป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง

5. ผลการสอบถามเจตคติของผู้เรียนต่อการเรียนรู้เรื่องกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมหน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทราพบว่านักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนอยู่ในระดับ 2.95 เป็นไปในทางบวกสูง จึงกล่าวได้ว่าชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เหมาะสมกับนักเรียนทั้งในด้านเนื้อหาและกิจกรรม อีกทั้งยังได้ออกไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนได้สัมผัสกับสภาพของสถานที่สำคัญต่าง ๆ ด้วยตนเองจึงทำให้เกิดความสนใจต่อการเรียนรู้ เกิดความรัก เห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาจิตพิสัยของบลูม (Bloom, 1956 อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี, 2545, หน้า 235) ที่กล่าวว่า การพัฒนาการด้านจิตพิสัยนั้นเป็นผลมาจากการที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงกับค่านิยมนั้น

การใช้ชุดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดคอนทอง (สุวรรณศรี ตันพิบูล ราษฎร์ศึกษาถัย) มีประสิทธิภาพ 88.25/ 81.92 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับผลการวิจัยของมณีรัตน์ เสมเสวก (2546) ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยปรากฏว่าภายหลังการทดลอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับรัชนี มณีโกศล (2540) ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือให้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยปรากฏว่าภายหลัง การทดลองแล้วผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และยังสอดคล้องกับชำนาญ คำชู (2547) ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยปรากฏว่าภายหลังการทดลองนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนสูงขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงกล่าวได้ว่าชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นชุดการเรียนรู้ ที่ผ่านขั้นตอนการผลิตอย่างเป็นระบบทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจในบทเรียน ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ เป็นผลทำให้ชุดการเรียนรู้กลุ่มการเรียนรู้สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหน่วยการเรียนรู้เรื่องถนนสายอารยธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา รูปแบบการเรียน แบบร่วมมือมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1 เนื่องจากชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูง ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาในโรงเรียนที่จะนำชุดการเรียนรู้นี้ไปใช้สอนควรพิจารณาความเหมาะสมและปรับเนื้อหา

ให้เข้ากับท้องถิ่นของโรงเรียนนั้น ๆ เพราะเนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาสร้างชุดการเรียนรู้มาจากหลักสูตรสาระท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสอนอยู่

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ครูผู้สอนควรเตรียมตัวให้พร้อมเกี่ยวกับการจัดเตรียมเอกสารให้ครบถ้วน จัดนักเรียนเข้ากลุ่ม โดยลดความสามารถ และควรชี้แจงบทบาทของนักเรียนให้ชัดเจน เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องต่อการปฏิบัติกิจกรรมเรียนรู้

1.3 การใช้ชุดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) พบว่า บทบาทการทำกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนที่มีความสามารถปานกลางและเรียนช้า บทบาทจะมีน้อย ครูควรให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

2.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง การใช้ชุดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) กับวิธีสอนปกติ

2.2 การใช้ชุดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ไม่เหมาะกับนักเรียนที่อ่านหนังสือไม่คล่อง

2.3 ควรมีการสร้างชุดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) สำหรับใช้สอนกับกลุ่มสาระอื่น ๆ